

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง นาฏยศัพท์ด้าน
นาฏศิลป์ไทย สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
THE DEVELOPMENT OF LEACHING MANAGEMENT USING BRAIN
BASED LEARNING IN DRAMATIC ARTS STRAND 3 FOR
PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS

¹ชลธิชา ศาลาสุข และ ²เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม
¹Cholticha Salasook and ²Charoenwit Sompongtram

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย
Ratchathani University, Thailand

¹ Cholticha.2025@gmail.com

Received: May 26, 2023; Revised: July 25, 2023; Accepted: August 20, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาโดน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ 3 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.92 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีประสิทธิผลและทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.12/91.36 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ (EI.)= 0.464 คิดเป็น

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.,บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

ร้อยละ 46.4 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย การจัดการเรียนรู้สมองเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop lesson plans for Dramatic Arts strand 3: Theatrical vocabulary in Thai Dancing for Prathomsuksa 4 students by Brain-Based Learning Management corresponds to 80/80, 2) to formulate EI (Effectiveness Index) of the lesson plans. 3) to compare the learning achievement between pre-test and post-test, and 4) to study the satisfaction with Brain-Based Learning Management. The sample consisted of 11 Prathomsuksa 4 students using cluster random sampling, Ban Na Dun school in semester 1/2021. The instruments used in the research were 3 Brain-Based Learning lesson plans and 20 multiple-choice questions, with discrimination values of 0.21 - 0.92 and a reliability value of 0.88. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, effectiveness index and hypothesis testing by t-test (Dependent samples) The results of the research showed that: 1. The efficiency of Brain-Based Learning lesson plans in Dramatic Arts strand 3: Theatrical vocabulary in Thai Dancing for Prathomsuksa 4 students was 85.12/91.36, which has higher than the criteria. 2. The lesson plans of Dramatic Arts in Thai Dancing for Prathomsuksa 4 students by Brain-Based Learning Management had EI = 0.464 as percentage of 46.4. 3. Prathomsuksa 4 students had a post-test rate score of learning achievement more than the pre-test rate score of learning achievement at the .05 level of statistical significance. 4. The satisfaction towards the learning management were at the highest level in each aspect.

Keywords: Management using Brain-Based Learning, Dramatic Art

บทนำ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “นาฏศิลป์” ไว้ว่า “เป็นศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ” นอกจากนี้ ยังมีนักการศึกษาและ

ท่านผู้รู้ได้ให้นิยามความหมายของนาฏศิลป์แตกต่างกันออกไป เช่น ความเข้าใจของการละครและฟ้อนรำ ศิลปะการละครหรือการฟ้อนรำของไทย การร้องรำทำเพลง เพื่อให้เกิดความบันเทิงเร้าใจ นาฏศิลป์เป็นศิลปะการฟ้อนรำ หรือความรู้แบบแผนของการฟ้อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม ให้ความบันเทิง อันโน้มน้าวอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตาม ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรี และการขับร้องเข้าร่วมด้วย เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้นหรือเรียกว่าศิลปะของการร้องรำทำเพลง การศึกษานาฏศิลป์ไทยเป็นการศึกษาวัฒนธรรมแขนงหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งของศิลปะสาขาวิจิตรศิลป์ นอกจากจะแสดงความเป็นอารยะของประเทศแล้ว ยังเป็นเสมือนแหล่งรวมศิลปะและการแสดงหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน โดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลางในการที่จะสร้างสรรค์ อนุรักษ์ และถ่ายทอดสืบต่อ นาฏศิลป์มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะด้านการละคร การฟ้อนรำ การเคลื่อนไหวอริยาบถต่าง ๆ ทั้งมือ แขน ขา ลำตัว และใบหน้า เพื่อถ่ายทอดความหมายและอารมณ์ให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์และมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ให้ผู้ชมได้ชื่นบานสนุกสนานได้อิ่มเอมกับสุนทรียรส และเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับ การแสดง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ ปู่ ย่า ตา ยาย ได้ถ่ายทอดไว้ให้ สมควรที่เยาวชนทั้งหลาย ควรสนใจรับสืบทอด และรักษาไว้เป็นศรีสง่าของชาติไทย (กัลยา สุขใจ, 2556)

การศึกษานาฏศิลป์ไทยผู้เรียนรู้และผู้ฝึกหัดจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจและพยายามปฏิบัติตามแบบ หรือชนบทที่ยึดถือเป็นแบบแผนสืบกันมา นอกจากนี้ยังต้องขวนขวายในการหาเทคนิคหรือวิธีการที่จะให้ท่านนั้นออกมาสวยงามได้สัดส่วน ตามองค์ประกอบทางศิลปะและเหมาะสมกับรูปร่างของตน โดยนางรำที่ดีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนด้วยความมานะพยายาม ไม่ย่อท้อ และรู้จักสังเกตจากครูที่ทำการถ่ายทอดให้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ดังที่คุณครูเฉลย ศุขะวงษ์ ได้กล่าวไว้ว่า “เราจะต้องสังเกตเวลาครูจับท่าให้ว่าท่านนั้น ท่านนี้อยู่ในระดับใด เราจะต้องจำ และถ้ามีเวลาว่างก็นำมาฝึกหัด และนอกจากนี้จะต้องดูจากจุดบกพร่องของเพื่อนแต่ละคน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตนเองเพื่อให้ท่านสวยงามยิ่งขึ้น” (ผุสดี หลิมสกุล, 2537) ดังนั้นการเรียนรำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลเพื่อการเป็นนาฏยศิลป์ที่ดีนั้น สามารถฝึกหัดกันได้ เพราะคงไม่มีสิ่งใดที่เกินความสามารถของมนุษย์เป็นแน่แท้

สถานศึกษาควรจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นถึงความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถคุณธรรมและการฝึกทักษะกระบวนการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สถานศึกษาจึงต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากำหนดเป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ และการติดตามผลหรือทำข้อมูลปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองและท้องถิ่นชุมชนอย่างแท้จริง โดยหลักสูตรช่วงชั้นที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มุ่งเน้นให้รู้และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ สามารถแสดงภาษาท่านาฏยศัพท์พื้นฐาน สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงนาฏศิลป์ และการละครง่ายๆ ถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์ และสามารถออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงง่ายๆ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นในการชมการแสดงและบรรยายความรู้สึกของตนเองที่มีต่อนาฏศิลป์

จากการสังเกตสภาพปัญหา การเรียนการสอน รายวิชาศิลปะ (สาระที่ 3 นาฏศิลป์ไทย) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมือง 5 ในสังกัดเขตพื้นที่ประถมศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบปัญหาในเรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์ด้านนาฏศิลป์ ไทย นักเรียนขาดทักษะกระบวนการที่ต้อง เมื่อตอนทำไม่ได้จึงทำให้ไม่มีความสุขในการเรียน เกิด ความเบื่อหน่าย ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาต่อการแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นอย่างยิ่งเพราะหากนักเรียนขาด ทักษะความรู้พื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้นแล้ว จะส่งผลการแสดงในชุดต่างๆ ที่ไม่ถูกต้องตาม หลักนาฏศิลป์ จากการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์ใน สถานศึกษาต่างๆ ที่ผ่านมามีปัญหาที่พบมากคือ การขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ความชำนาญ ทางด้านนาฏศิลป์โดยตรง ทำให้ไม่กล้าแสดงท่าทางให้นักเรียนดู เนื่องจากเกรงว่าจะทำไม่ถูกต้อง ทำไม่ได้ตามแบบ ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบบรรยาย ไม่เน้นการฝึก ปฏิบัติ จึงทำให้นักเรียนไม่ได้รับการฝึกทักษะพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์คือ นาฏยศัพท์และภาษาท่า นาฏศิลป์ เช่น ท่าทำจีบและตั้งวงไม่ได้มาตรฐาน ไม่รู้ความหมายของท่ารำหรือเรียกชื่อท่ารำไม่ ถูกต้อง จึงทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้น้อย (โรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายเมือง 5 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1) ดังนั้นนักเรียนจะ อนุรักษ์ ต่อยอดความรู้ความเข้าใจในด้านนาฏศิลป์ไทยมากขึ้น และพัฒนานาฏศิลป์ไทยให้ก้าวไกล กล้าแสดงออกในทางที่สร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อน จึงเหมาะสมที่จะใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมอง เป็นฐาน (Brain Based Learning) โดยใช้แนวคิดของ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ มีแนวทางการเรียนรู้ แบบ BBL ทั้งหมด 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขั้นตกลงกระบวนการเรียนรู้ 3. ขั้น เสนอความรู้ใหม่ 4. ขั้นฝึกทักษะ 5. ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6. ขั้นกิจกรรมเกม 7. ขั้นสรุปความรู้ เป็นกิจกรรมประสมประสานระหว่างการใช้กระบวนการกลุ่มแผนผังความคิด ใบงาน และเกม เป็น หลักการที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือทำเองได้ฝึกฝนซ้ำในเรื่องเดิมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และจดจำ ได้แม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับ หลักการเรียนของ BBL (Brain Based Learning) คือการเรียนเรื่องเดิมโดยใช้กิจกรรมที่ หลากหลายเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้แม่นยำ และจำได้นาน สามารถใช้ความคิด จินตนาการออกมาได้อย่างสร้างสรรค์

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ แบบสมองเป็นฐาน เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ ตามมาตรฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องนาฏยศัพท์ด้าน นาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80

2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ทางด้านนาฏศิลป์ไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน โดยขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมือง 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 7 ห้องเรียน รวม 88 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาตุน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมือง 5 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 11 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตัวชี้วัดที่ 2 ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว และประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 3 แผน ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักและวิธีการปฏิบัติ นาฏศิลป์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักและการประดิษฐ์ท่าประกอบเพลง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทย และการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ใช้แนวคิดของ วิลเลียม สุนทรโรจน์ (2550) มีแนวทางการเรียนรู้แบบ BBL ทั้งหมด 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2. ชี้นตกลงกระบวนการเรียนรู้ 3. ชี้นเสนอความรู้ใหม่ 4. ชี้นฝึกทักษะ 5. ชี้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6. ชี้นกิจกรรมเกม 7. ชี้นสรุปความรู้

3. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน 3 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลที่ได้แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบและแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E1/E2

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนโดยการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการหาค่า E.I.

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t - test Dependent Samples

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน โดยการใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการวิจัย

จากการวิจัย การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ (E1) เท่ากับ 85.12 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (E2) เท่ากับ 91.36 ซึ่งกำหนดไว้ 80 ดังนั้นประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน เท่ากับ 85.12/91.36 ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้

2. ผลการศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I. = 0.464) จึงกล่าวได้ว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.4 คิดเป็นร้อยละ 46.4

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาตุน ก่อนและหลังเรียนด้วยของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง

นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 1 โดยการทดสอบค่าที แบบ Dependent Sample test

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่องนาฏยศัพท์ทางดำนนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ทดสอบ	n	k	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน (Pretest)	11	20	8.1	1.97	18.41*	.00
หลังเรียน (Posttest)	11	20	18.27	0.90		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การเรียนด้วยของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน เท่ากับ 8.1 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.97 และมีคะแนนหลังเรียน เท่ากับ 18.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.90 โดยนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาคูน ที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย 3 อันดับ อันดับแรก ข้อ 5 การเรียนแบบใช้สมองเป็นฐานมีกิจกรรมที่ได้ทำงานร่วมกัน อันดับ 2 ข้อ 10 มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน ได้ทำงานเป็นกลุ่ม อันดับ 3 มี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 เนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเรียน มีความน่าสนใจ ข้อ 12 นักเรียนพอใจและจำได้ดีเมื่อได้ใช้สื่อหรือแบบการเรียนการสอนเรื่องนาฏยศัพท์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยใช้สมองเป็นฐานที่ครูนำมาสอน ข้อ 3 นักเรียนชอบนาฏศิลป์ไทยในรูปแบบใช้สมองเป็นฐานที่ครูสอน ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัย การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ผู้วิจัยได้อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ตามขั้นตอนการสอนแบบใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 85.12/91.36 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

80/80 หมายความว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ของโรงเรียนบ้านนาตุน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 11 คน สามารถทำคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน ได้แก่ แบบฝึกทักษะระหว่างเรียน แบบประเมินทักษะปฏิบัติ แบบประเมินจิตพิสัย คิดเป็นร้อยละ 85.12 และสามารถทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 91.36 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารนาฏศิลป์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 รวมถึงหลักสูตรสถานศึกษา และวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนจะกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาย่อย และจุดประสงค์การเรียนรู้ของการเรียน จึงทำให้เนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ เนื้อหามีการเรียงลำดับความง่ายและที่สำคัญ ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมก่อนปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้จริง จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัย อุมาริ นาสมตอง (2559) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ ประกอบเพลงไทยสากล สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ ประกอบเพลงไทยสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนกบหลังเรียนโดยใช้การประดิษฐ์ ทำรำ ประกอบเพลงไทยสากล 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ ที่พัฒนาขึ้น สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนกบหลังเรียน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 45 คน โรงเรียนการกุศล วัดหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ 3) แบบวัดทักษะการปฏิบัติ นาฏศิลป์ จำนวน 4 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1. แผนการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 81.32/85.04 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมือง 5 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมมติเป็นฐาน พบว่ามีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.464 หรือคิดเป็นร้อยละ 46.4 แสดงว่านักเรียนมี

ความก้าวหน้าเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 46 ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากครูได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ผ่านการสร้างอย่างเป็นระบบ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น มีความถูกต้องเนื้อหา เทียงตรง และครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการใช้ภาษา ถ้อยคำเหมาะสมกับการเรียนการสอน รูปภาพประกอบการเรียนการสอน และขั้นตอนที่กำหนดขึ้นเหมาะสมกับผู้เรียนโดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น กระบวนการคิดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ การใช้รูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบ จัดเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้มาจัดระบบ มาจัดลำดับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้การร่วมกัน การทำงานเป็นกลุ่ม มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออก ในด้านต่างๆ และช่วยให้เกิดความคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหา สาระวิชามากขึ้น จะช่วยให้ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน สอดคล้องกับวิจัยของสุพจน์ ศิลปะวัฒนา เกตุมณี มากมีและวราวุฒิ โพธาสินธุ์ (2563) เพื่อหา ประสิทธิภาพแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานในรายวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และ ประวัติศาสตร์ไทย และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนในรายวิชาภาษาไทย วัฒนธรรม ไทย และประวัติศาสตร์ไทย ประชากร คือ นักเรียนสัญชาติไทยทั้งหมดจำนวน 15 คน ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แบบยัดหย่น ที่เรียนรายวิชาภาษาไทยวัฒนธรรมไทย และ ประวัติศาสตร์ไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนคริสเตียนเยอรมันเชียงใหม่ เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนจัดการเรียนรู้ 6 แผน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.87 2) แบบทดสอบระหว่างเรียน 6 แผน ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.87 ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.60 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น KR20 ระหว่าง 0.70 - 0.90 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1 ชุด ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.98 ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.60 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น KR20 เท่ากับ 0.82 การด าเนิน การทดลองครั้งนี้ใช้แผนการวิจัยแบบการทดลองกลุ่มเดียว มีการวัดก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิจัยพบว่า แผนจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแผนที่มีประสิทธิภาพ โดยมีค่า ประสิทธิภาพ

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้ แบบสมองเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมือง 5 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ตามขั้นตอนการ สอนแบบใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระ นาฏศิลป์ มีขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ ได้แก่ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน 2) ช้้นตกลง กระบวนการเรียนรู้ 3) ช้้นเสนอความรู้ใหม่ 4) ช้้นฝึกทักษะ 5) ช้้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) ช้้น กิจกรรมเกม 7) ช้้นสรุปความรู้ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้

ศิลปะ พ.ศ.2560 แล้วผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านนาคุณ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อกำหนดกิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ในแบบแผนการเรียนรู้ศิลปะแต่ละชุด จึงทำให้เนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คำสั่ง คำชี้แจงในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและสำหรับนักเรียน มีบทบาทและรายละเอียดชัดเจน เนื้อหาไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล มีความหลากหลาย ในบางชั่วโมงของการเรียน จึงทำให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขกับการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์ ในครั้งนี้ สามารถทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวัฒน์ บุญสงค์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มสาระสังคมศึกษา เรื่องผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีจุดประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมวิชาสังคมศึกษาสูง ปานกลาง และต่ำ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 รวมนักเรียนทั้งสิ้น 32 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน จำนวน 8 แผน 16 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามีค่าความเชื่อมั่น .78 และ 3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์มีค่าความเชื่อมั่น .61 ใช้แบบแผนการทดลองแบบทดสอบก่อนและหลังแบบกลุ่มเดียว (One Group Pre-test Post-test) สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และ One - way MANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมวิชาสังคมศึกษาระดับสูง ปานกลาง และต่ำ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาคุณมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมือง 5 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน อยู่ในระดับพึงพอใจ

มากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนรู้สึกพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย 3 อันดับ อันดับแรก ข้อ 5 การเรียนแบบใช้สมองเป็นฐานมีกิจกรรมที่ได้ทำงานร่วมกัน อันดับ 2 ข้อ 10 มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างใช้สมองเป็นฐาน ได้ทำงานเป็นกลุ่ม อันดับ 3 มี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 เนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเรียน มีความน่าสนใจ ข้อ 12 นักเรียนพอใจและจำได้ดีเมื่อได้ใช้สื่อหรือแบบการเรียนการสอนเรื่องนาฏศิลป์ทางด้านนาฏศิลป์ไทย โดยใช้สมองเป็นฐานที่ครูนำมาสอน ข้อ 3 นักเรียนชอบนาฏศิลป์ไทยในรูปแบบใช้สมองเป็นฐานที่ครูสอน ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเนื่องมาจากการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง นาฏศิลป์ทางด้านนาฏศิลป์ไทย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน การทำงานเป็นกลุ่ม สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ร่วมกัน มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกในด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการเป็นตัวของตัวเอง และช่วยให้เกิดการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา เนื้อหาที่เรียน นักเรียนสามารถพบในชีวิตประจำวันของนักเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข รู้สึกพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ผู้สอนจัดขึ้น ซึ่งผลที่ได้ในครั้งนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ัญญาดา คำลือ และอัญชลี ทองอม (2558) เปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความหมาย วิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อวีดิทัศน์กับผู้สอนจริง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความหมายกับการปฏิบัติท่ารำ เรื่องภาษาท่า วิชานาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์กับผู้สอนจริง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) เปรียบเทียบความคงทนหลังการเรียนรู้เรื่องภาษาท่า วิชานาฏศิลป์ 3) เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ เรื่องภาษาท่า วิชานาฏศิลป์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องภาษาท่า วิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนการเคหะท่าทราย 2) สื่อวีดิทัศน์ วิชานาฏศิลป์ไทย เรื่องภาษาท่า 3) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติภาษาท่าหลังการใช้สื่อวีดิทัศน์และผู้สอนจริง 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ เรื่องภาษาท่า วิชานาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์และผู้สอนจริง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ t-test for Independent ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่า วิชานาฏศิลป์ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้สมองเป็นฐาน ภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุด (= 4.91)

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์ทางด้านนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมือง 5 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ นักเรียนได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติร่วมกันอย่างสนุกสนาน และเป็นระบบ นักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ทั้งยังได้มีโอกาสใช้จินตนาการ

สร้างสรรค์รูปแบบการแสดงในแบบที่ตัวเองชอบ และถูกต้องตามหลักนาฏยศัพท์ด้านนาฏศิลป์ไทย ครูคอยให้คำแนะนำ ปรีกษานับสนุน และให้กำลังใจแก่นักเรียนในการกล้าแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งเป็นแนวทางช่วยให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์และทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา สุขใจ. (2556). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย*. [เอกสารประกอบการสอน วิชา นาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยชุมชนพิจิตร].
<https://sites.google.com/site/kalyasukhaci/natsilp/bth-thi1-prapheth-khxngkar-ra-thiy>
- จิรารัตน์ บุญสงค์. (2559). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ชญญาดา คำลือ, อัญชลี ทองเฒ. (2558). *เปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้และความคงทน วิชา นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อวีดิทัศน์กับผู้สอนจริง*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ผุสดี หลิมสกุล. (2537). *ระบำสี่บท : แนวคิดในการรื้อฟื้นระบำโบราณ*. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจ. (2550). *การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้กลุ่มอภิปรายประกอบการจัดกิจกรรม ตามรูปแบบ BBL เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยสารคาม
- สุพจน์ ศิลปะวัฒนาและคณะ. (2563). *การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ใน รายวิชาภาษาไทยวัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แบบยืดหยุ่น โรงเรียนคริสเตียนเยอรมันเชียงใหม่*. [วารสาร มหาวิทยาลัยพายัพ]. file:///C:/Users/User/ Downloads/0
- อุมาрі นาสมตอง. (2559). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ ทำรำประกอบเพลงไทยสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].